

*Persfotografen bieden via Imagedesk hun foto-archief aan
Journalisten en belastingaangifte: de laatste tips
Marc Hollanders neemt afscheid van Belga
De Standaard heeft zijn eigen ombudsman
En hoe snellen we onszelf niet langer voorbij?*

BELGIE-BELGIQUE

PB - PP

1099 Brussel X

B - 11

De Journalist

m a g a z i n e v a n d e V V J

De Journalist 137 - 25 juni 2010 - verschijnt maandelijks - v.u. pol deltour, IPC, résidence palace blok C - wetstraat 155 1040 Brussel

UIT DE VVJ

Over eieren lopen 3

ACTUEEL

Fotografen ontsluiten hun archieven via Imagedesk 4-5
 Marc Hollanders trekt deur Belga achter zich toe 8-9
 Filip Verhoest ombudsman van *De Standaard* 10

SERVICE

Journalisten en belastingaangifte: de laatste tips 6-7
 Vademecum freelance journalisten 7
 Interculturele persprijs Minderhedenforum 9
 Boeken 12
 Multimedia 13
 EU-persprijs tegen discriminatie 17
 Epilepsy persprijs 19
 Vlaams-Nederlandse Journalistenuitwisseling 20

REEKS – WAARHEEN MET DE JOURNALISTIEK? (11)

Steeds sneller en toch nog juist 11

DAMESDUBBEL

Els Aeyels (VRT): 'Ik hou van de anonimiteit van radio' 14-15
 Mina Van Elewyck: 'Fotografie kostte me mijn huwelijk' 16

MENS ACHTER HET NIEUWS

Philippe Truyts: getrouwd met *De Nieuwe Gazet* 18

ONDER EMBARGO

19

De Journalist *Uit de VVJ*

MAGAZINE VAN DE
VLAAMSE VERENIGING VAN
JOURNALISTEN (VVJ)

COÖRDINATIE

Pol DELTOUR
pol.deltour@journalist.be

VASTE MEDEWERKERS

Jan BACKX
Ivan DECLERCQ
Marleen SLUYDTS
Johan VAN CUTSEM
Luc VANHEERENTALS
Mark VLAEMINCK
BELGA PICTURES
PHOTO NEWS
ZAK

REDACTIESECRETARIAAT

Résidence Palace
Blok C - Lokaal 2232
Wetstraat 155 - 1040 Brussel
Tel. 02/235.22.70
Fax 02/235.22.72
info@journalist.be
www.journalist.be

ABONNEMENTEN

Marleen Sluydts
Zie adres hierboven
info@journalist.be

RECLAMEREGIE

Lisbeth MOONS
Zie adres hierboven
info@journalist.be

LAYOUT EN DRUK

Poot Printers
Industrialaan 12
Zone maalbeek
1702 Groot-Bijgaarden
Tel. 02 467 30 30
Fax 02 463 58 30
www.pootprinters.be

Lid van de Unie van Uitgevers
van de Periodieke Pers

Uit de VVJ

OVER EIEREN LOPEN

Verkiezingen en media: het is altijd over eieren lopen. Want bepalen de media niet op voorhand wie wint of verliest, wie wel of niet aan bod komt, wie de *chou chou* is, en wie de underdog of de kneus? Die vragen duiken in de politieke wereld telkens weer op.

We hebben ze overal de revue zien passeren: de boegbeelden, lijsttrekkers, voorzitters, kandidaat-premiers, witte konijnen, nobele onbekenden, interessante figuren, en nitwits. In debatten, interviews, overzichten, opinies is alles van onder naar boven, van links naar rechts gewikt en gewogen. Geen detail is aan de aandacht ontsnapt. Samenvattend mogen we zeggen dat alle media - print, radio, televisie, nieuwssites en blogs - hun publiek op een zo goed mogelijke manier hebben proberen te informeren. Van diepgravende analyses tot infotainment: wat denken politici, wat voelen politici, wat voor mensen zijn politici? De dag voor de verkiezingen puilden de weekendkranten zelfs uit van het nieuws en konden twijfelende kiezers aan de hand van allerlei gidsen en vraagbakens hun laatste honger stillen. Zoveel informatie, het is té veel, zuchtten sommigen. Maar in een democratie kan het nooit genoeg zijn.

Mogen we er nog aan toevoegen dat alle media een bijzondere inspanning hebben gedaan om juist in deze communautair woelige tijden ook de andere kant van de taalgrens aan bod te laten komen? Heel vaak valt de opmerking dat er in dit land twee werelden zijn, twee publieke opinies, twee verschillende soorten pers. Dat de Vlaamse pers de Franstaligen aan het woord liet en omgekeerd de Franstalige pers de Vlamingen, is een hoopvol teken. Volhouden zouden we zeggen, ook na de verkiezingen, want dan zal het er echt op aankomen om te zien of en hoe die twee werelden nog met mekaar kunnen samenwerken.

Om op al die vragen een antwoord te vinden, is het onderzoek van Marc Hooghe (KUL) en Knut De Swert (UA) de moeite waard om even bij stil staan. Beide onderzoekers turfden hoe vaak partijvoorzitters en lijsttrekkers aan bod kwamen in vier kranten. N-VA domineert bij iedereen. Voor de rest krijgt CD&V iets meer aandacht bij *De Morgen* en *De Standaard*, terwijl Open-VLD het goed doet bij *Het Laatste Nieuws*. Van grote mediacomplotten vinden de onderzoekers weinig sporen. Bart De Wever is in z'n eentje wel goed voor 20% van alle vermeldingen, dat is het dubbele van Yves Leterme of Alexander De Croo. Een partij als Vlaams Belang komt nauwelijks aan bod. Ook SPA en Groen! zijn naar het tweede plan verdrongen. Tot slot vragen de onderzoekers zich af of de media zich ook niet al te gewillig laten meeslepen in politieke hypes die kunnen zorgen voor een voortzetting van de steekvlampolitiek.

Wat ze daar precies mee bedoelen is onduidelijk, maar het loont de moeite om er toch even over na te denken.

Marc Van de Looverbosch
Voorzitter VVJ

Persfotografen lanceren Imagedesk

'MAAK JE SLAPEND FOTOARCHIEF WAKKER'

Ivan Declercq

Professionele persfotografen hebben thuis vaak een schat aan foto's waar weinig of geen gebruik van wordt gemaakt. Zonde, vonden freelance persfotografen Lieven Van Assche (34) en Joost De Bock (35), en ze zetten een systeem op om die slapende archieven te activeren.

Van Assche en De Bock kennen elkaar al jaren, wonen allebei in Gent, waar volgens hen een grote solidariteit bestaat onder persfotografen. En zoals dat gaat, wordt er tussen pot en pint al eens gepraat over de problemen in het vak en wat eraan kan worden gedaan. Tijdens de Gentse Feesten vorig jaar liepen ze elkaar bij een opdracht opnieuw tegen het lijf. Bij die babbel kwamen ze tot de conclusie dat alle collega's wel duizenden beelden op hun harde schijven hadden, maar er zo goed als niets mee deden. Van Assche had het eerder al eens met wat Brusselse persfotografen gehad over mogelijkheden om archiefbeelden aan gegadigden te koop aan te bieden, maar door omstandigheden – opdrachtgevers die waren weggevallen – was dat in de ideeëntrommel blijven steken.

De Bock, behoorlijk thuis in de informatica, had zijn persoonlijk fotoarchief wel al een hele tijd via internet toegankelijk gemaakt voor *Het Laatste Nieuws*, zijn voornaamste klant. "Allemaal zeer *basic*, maar het liet de krant toe foto's via internet bij mij thuis op te roepen. Handig als ik op verplaatsing was, zo moest ik me niet naar huis reppen." Van daaruit groeide het idee om iets gelijkaardigs op te zetten voor meer persfotografen. Een fotoarchief waarin ook diverse klanten – zowel uitgevers als anderen – foto's zouden kunnen zoeken.

Joost De Bock (l.) en Lieven Van Assche: drijvende krachten achter Imagedesk. (Foto Alex Vanhee)

September vorig jaar is De Bock gestart met het schrijven van programma's die het idee uitvoerbaar moesten maken. En begin maart dit jaar begonnen hij en Van Assche met het contacteren van persfotografen. Tijdens infosessies werd het hele idee uiteen gezet. Sinds april is het duo bezig met het bezoeken van professionele gebruikers van persfoto's om hun systeem – dat de naam *Imagedesk* heeft gekregen – uit te leggen.

Inmiddels hebben al 22 freelance persfotografen zich ingeschreven. "En ook de mediahuizen zelf zijn enthousiast", zegt Van Assche. "Die hebben een grote behoefte aan goed beeldmateriaal en kunnen via *Imagedesk* op korte tijd zeer doelgericht zoeken en aankopen."

Voor alle duidelijkheid: het gaat om een fotoarchief en niet

om foto-opdrachten. Bovendien is het de bedoeling om complementair te zijn aan de bestaande archieven van persagentschappen. Een foto van een spreekende Alexander De Croo of van een voorlezende Herman Brusselmans kan een krant of tijdschrift overal wel vinden. Een foto van De Croo met schapen of van Brusselmans die een voetbal op zijn hoofd balanceert is wellicht al zeldzamer. Daar wil een medium wel iets voor betalen, terwijl dat soort foto's nu wellicht een slapend bestaan heeft in een onbekend archief.

Flexibel

Hoe gaat het in zijn werk? Fotografen die tot het systeem toetreden, zetten hun fotoarchief, of een deel daarvan, op de website, waar belangstellenden gericht kunnen zoeken naar het soort foto dat ze willen. Die gegadigden zijn in de eerste

plaats professionele gebruikers – media, zeg maar – maar ook occasionele of privé-gebruikers kunnen er terecht. De deelnemende fotograaf bepaalt zelf welke foto's hij aanbiedt en welke prijs hij hanteert voor welke gebruiker. Hij kan ook bepaalde gegadigden uitsluiten, omdat hij bijvoorbeeld geen foto's wil of mag leveren aan de concurrent van zijn voornaamste klant.

De fotograaf kan er zelfs voor kiezen dat zijn foto's niet kunnen

worden bekeken door bepaalde media. Maar volgens De Bock en Van Assche hebben kranten en magazines er meestal geen probleem mee dat foto's waarvoor ze een opdracht hebben gegeven en die al zijn gepubliceerd, achteraf door de betrokken zelfstandige fotograaf ook aan anderen worden verkocht, zeker als die anderen geen concurrerend medium zijn.

Aan de lijst van al aanwezige professionele gebruikers kan een fotograaf een 'eigen' klant toevoegen en beslissen of die eigen klant ook foto's van andere aangesloten fotografen mag zien. Concurrentie of afgunst is niet aan de orde, menen De Bock en Van Assche. "Het gaat niet om opdrachten, hè. Het zijn foto's die in een archief zitten. De fotograaf kan zijn zoekende klant zelfs helpen door zijn collega's ervan op de

hoogte te brengen dat een klant van hem op zoek is naar een foto die hij zelf niet heeft.”

Facturatie

Klanten van Imagedesk – in de meeste gevallen fotoverantwoordelijken bij printmedia en reclameagentschappen – kunnen na het inloggen zoeken op trefwoorden, of op naam van de aangesloten fotograaf. Klikken ze op een foto, dan zien ze meteen de naam van de fotograaf, de verkoopprijs en een blokje met wat uitleg over de foto, zoals plaats en tijdstip van de opname.

De klant kiest en zijn aankopen belanden in een virtueel koopmandje, zoals bij aankopen via internet. De occasionele klant betaalt zijn bestelling met zijn betaalkaart, de professionele klant krijgt maandelijks een factuur van Imagedesk. De fotograaf kan er evenwel voor kiezen om de facturatie in eigen hand te houden. Maar de meeste al aangesloten fotografen kiezen voor een automatische facturatie door Imagedesk, zeggen De Bock en Van Assche. Dan hoeven ze namelijk niet meer alle bladen te checken op het gebruik van hun foto's én ze zijn zeker van hun geld, want dat wordt door Imagedesk aan hen overgemaakt. Als een klant een foto koopt via Imagedesk, dan vertrekken er automatisch drie mails: een naar de fotograaf – met de melding dat die klant een bepaalde foto heeft gekocht en de vermelding

van de prijs – een naar de klant, en een naar Imagedesk zelf, voor de administratie ervan. Per maand wordt een lijst gemaakt, op basis van de orderbonnen. De professionele gebruiker krijgt dan een overzicht van de bestelde foto's en de daarbij horende factuur. De fotograaf factureert op zijn beurt aan Imagedesk.

Dat doet Imagedesk uiteraard niet gratis: om bij het systeem aan te sluiten betaalt een persfotograaf 350 euro per jaar. Voor het gebruik van het platform en de kosten van de server, aldus Van Assche en De Bock. Daarnaast gaat 10% van de verkoopprijs van elke foto naar Imagedesk, als vergoeding voor de facturatie en het online betaalsysteem. Joost De Bock: “Er gaat dus 90% naar de fotograaf zelf, wat toch een flink stuk meer is dan wat hij of zij via de klassieke agentschappen krijgt, omdat daar soms veel schakels zitten tussen fotograaf en eindgebruiker.” Fotografen die zelf hun facturatie naar de klanten doen, houden wél de 100 % van hun verkoopprijs.

Tot slot nog dit: aangezien het gaat om foto's uit archieven, vallen alle inkomsten hiervan in de categorie “auteursrecht”. Voor persfotografen die niet via een vennootschap werken, geldt dit als een roerend inkomen, belastbaar à 15%, na aftrek van een groot kostenforfait.

Meer informatie: www.imagedesk.be.

SCHEEF BEKEKEN

“De pers is grotendeels ontzuid. Dat betekent dat journalisten, net zoals gewone burgers, niet langer van een vaste ideologie uitgaan, maar gevoelig zijn voor hypes. Voor de charmes van paars, het charisma van Stevaert, het goed bestuur van Leterme, de rechtlijnigheid van De Wever. Waarom zouden journalisten daarin verschillen van andere mensen, zoals onze meest gevreesde leraren tijdens hun vakantie ook maar gewoon het gras maaiden of op hun knieën in overall hun voordeur verfd?”

Rik Torfs, professor kerkelijk recht en CD&V-senator, in *De Standaard* van 17 juni 2010

“Hoe meer er misgaat in de politiek, hoe beter voor de strip. Maar soms is de absurde werkelijkheid niet te overtreffen.”

Politieke striptekenaar Erik Meynen in *Het Laatste Nieuws* van 5 juni 2010

“Gelet op de evolutie in de communicatiemediën moet aan het begrip ‘drukkers’ [waarvoor de grondwet de persvrijheid waarborgt] een ruimere betekenis worden toegekend dan wat destijds slechts mogelijk was door middel van inkt en papier. De gelijkstelling van elektronische geschriften met papieren geschriften doet wel vragen rijzen naar de toepasselijkheid van de regel van de getrapte verantwoordelijkheid op het internet en de bevoegdheid van het hof van assisen inzake persmisdrijven. Hoog tijd dus dat de Belgische wetgever en grondwetgever orde op zaken stellen. Het enige wat hen te doen staat, is artikel 25 Grondwet [dat de persvrijheid waarborgt] uitbreiden naar andere informatiemiddelen en de omvang van deze uitbreiding bepalen.”

Sandrien Mampaey en Evi Werkers in *Auteurs & Media*, 2010/2

“Blijft de laatste slag voor Van Thillo in Nederland: redactionele samenwerking. In België werken zijn kranten succesvol samen. Elke titel richt zich op zijn eigen specialiteit en koopt de rest zo goedkoop mogelijk in, het liefst bij de andere titels van het concern. Nederland gaat die lijn volgen. *Het Parool* heeft al enkele maanden de artikelen van het *AD* mogen bekijken en kunnen wennen aan het idee dat die stukken straks deels in *Het Parool* verschijnen. *De Volkskrant* en *Trouw* gaan in de carrousel meedraaien.”

Dolf Rogmans in *Villamedia Magazine* van 21 mei 2010

“J’ai souvent constaté une certaine difficulté pour les journalistes de s’identifier au monde du travail. La syndicalisation de ceux-ci est restée relativement faible, l’appartenance à une association professionnelle prévalant sur l’adhésion aux organisations syndicales.”

Michel Renard, vakbondsman CNE, tijdens een studiedag over media en sociale conflicten op 27 mei

“Bien couvrir un conflit social suppose bien entendu d’être proche du terrain social mais aussi de maintenir une distance salutaire avec ses informateurs, syndicaux comme patronaux.”

Martine Simonis, nationaal secretaris AJP/AVBB, reageert op de kritiek van Renard, in *Journalistes* van juni 2010

BELASTINGAANGIFTE EN AUTEURSRECHTEN: DE LAATSTE TIPS

Ivan Declercq
Pol Deltour

Hoe geef ik als journalist mijn inkomen van 2009 op in het licht van de nieuwe fiscale behandeling van auteursrechten? Vooral voor freelancers is de vraag van belang: welk gedeelte van hun inkomen is 'prestatievergoeding' (ereloon) en welk gedeelte is auteursrecht? Aangezien we nog even tijd hebben voor het indienen van onze aangifte, geeft de VVJ u bij deze enkele ultieme tips.

Vooraf dit: voor welbepaalde auteursrechten die je kreeg bestaat er geen enkele twijfel over dat je ze ook fiscaal helemaal als auteursrechten aangeeft. Dat geldt met name voor bedragen die je ontvangt van de Journalisten Auteurs Maatschappij (JAM). Dat is ook het geval voor vergoedingen die je krijgt voor *hergebruik* van je werk.

Maar hoe zit het met de vergoedingen die je krijgt voor een *eerste gebruik* van je journalistiek werk? Door veel uitgevers zijn die in 2009 beschouwd als 100% auteursrecht. Ze hebben er 15% (of 7,5% indien je minder dan € 13.840 haalde) roerende voorheffing op ingehouden, dat (in principe toch) doorgestort naar de fiscus en gemeld dat voor jou daarmee de kous af was, omdat de roerende voorheffing bevrijdend is (anders gezegd: je hoeft die inkomsten dan niet meer aan te geven op je belastingaangifte).

Als VVJ hebben we steeds voorspeld dat dit tot grote problemen zou leiden, want de fiscus en de instelling voor de sociale zekerheid van de zelfstandigen (RSVZ) zouden daardoor grote bedragen verliezen. Die vrees is inmiddels bewaarheid: een collega die in zijn aangifte voor 2008 zijn inkomen volledig als auteursrecht heeft ingebracht, ziet die aangifte nu door de fiscus geherkwalificeerd als beroepsinkomen, waarvoor het normale progressieve belastingtarief geldt, plus een boete van 50%.

Zelf doet de VVJ volgend pragmatisch voorstel: splits je inkomen uit journalistiek werk dat *voor een eerste gebruik* is aangeboden, op in 70% ereloon of prestatieloon en 30% auteursrecht.

Een wettelijk verhouding is dit voor de duidelijkheid niét. Het gaat maar om een suggestie van onze kant. Maar die is wel gebaseerd op een protocol dat de Vereniging van de Dagbladers (VDP) en de VVJ begin 2010 hebben afgesloten. Dat protocol is ter goedkeuring voorgelegd aan het kabinet van uittredend minister van Financiën Didier Reynders (MR). Maar door de val van de regering is daar nog niet op gereageerd en stuiten telefoontjes van de VVJ op een antwoordaparaat.

Die 70-30 verhouding lijkt ons in elk geval een aanvaardbaar compromis, ook al kunnen we op dit ogenblik dus niet garanderen dat de fiscus het overal zal aannemen.

Mijn uitgever heeft me niet de keuze gelaten: hij heeft op mijn ereloonnota's telkens 15% roerende voorheffing ingehouden. Dan is het voor mij toch in orde?

Nee, zo eenvoudig ligt het niet. Je bent zélf verantwoordelijk voor de manier waarop je je inkomsten meldt aan de belastingontvanger. Hoe je opdrachtgevers dat hebben beschouwd en administratief verrekend, maakt daarbij niets uit. Inkomstenfiches (281.10, 281.50, ...) zijn namelijk slechts *inlichtingen* die door de betaler aan de fiscus zijn overgemaakt.

Wat moet ik dan doen?

Je moet zelf al je inkomsten uit je journalistiek werk – behalve de zuivere auteursrechten zoals hierboven beschreven – samentellen. Splits de som vervolgens op in een verhouding 'prestatieloon-auteursrecht' (bv. 70-30).

Bij de 30% die je op die manier hebt berekend, voeg je de *zuivere auteursrechten* (JAM, hergebruik) toe. Op die manier kom je aan het totaal aan auteursrechten dat je in 2009 hebt verkregen.

Op die auteursrechten is 15% belasting verschuldigd. Maar niet op het volledig gedeelte ervan. Een groot deel van die inkomsten uit auteursrecht wordt fiscaal gezien vrijgesteld, want beschouwd als forfaitaire kosten. Van het gedeelte tot € 13.840 wordt 50% beschouwd als kosten, voor het gedeelte tussen € 13.840 en € 27.690 wordt nog 25% als forfaitaire kosten gezien. Tussen € 27.690 en € 51.920 zijn er geen forfaitaire kosten meer. En heb je méér dan € 51.920 aan auteursrechten, dan geldt het gedeelte boven dat bedrag niet meer als roerend inkomen, maar als gewoon beroepsinkomen (belast tegen het normale progressieve belastingtarief).

Een overzicht:

Auteursrecht in euro	forfaitaire kosten	belastbare som	belastingtarief
0 – 13.840	50%	6.920	15%
13.840 – 27.690	25 %	10.387,50	15 %
27.690-51.920	0 %	24.230	15%
> 51.920			progressief tarief personenbelasting

Wie precies € 51.920 aan echte auteursrechten verwerft, is op die som dan € 6.230,13 belastingen verschuldigd. Voor de cijferfaars: dat is 12 % op het hele bedrag. Minder dus dan de 15%, wegens de forfaitaire kostenaf trek.

Hoe moet ik dat nu aangeven?

Dat hangt af van je situatie:

1. Je hebt louter *zuivere auteursrechten* (inkomsten van de JAM, inkomsten uit hergebruik van je werk), het totaal blijft beneden de € 13.840 en de instanties die je dat geld hebben uitbetaald hebben 15% roerende voorheffing ingehouden, rekening houdend met de 50% forfaitaire kosten. In dat geval hoeft je je inkomsten uit auteursrechten niet meer op je belastingbiljet aan te geven. Er is immers al een correcte roerende voorheffing op ingehouden, die voor jou 'bevrijdend' is. Wil je ze wel invullen (bv. omdat je inkomsten uit auteursrechten je enige inkomsten zijn en je dan een deel van de ingehouden roerende voorheffing kunt recupereren), dan vul je in vak XIV, deel 2 van de belastingaangifte, bij code 1117 het *bruto-inkomen* van je auteursrechten in, bij code 1118 het *kostenforfait* (of je werkelijke kosten indien die bewijsbaar hoger zijn) en bij code 1119 de *ingehouden roerende voorheffing*.

2. Je hebt *zuivere auteursrechten* uit *diverse bronnen*, die in totaal méér bedragen dan € 13.840. Elk van die bronnen heeft roerende voorheffing ingehouden zonder van elkaar af te weten en ze hebben daardoor wellicht een te groot kostenforfait genomen. Op het totaal is dan te weinig roerende voorheffing ingehouden. In dit geval moet je wél (ook in deel 2 van de belastingaangifte) je auteursrechten aangeven, in vak XIV. Bij code 1190 vul je het totaal van de *bruto-inkomsten* in van je auteursrechten (dus dat wat je ontvangen hebt uit diverse bronnen, plus de al ingehouden 15%). Bij code 1191 vul je je *kostenforfait* in, dat je berekent aan de hand van bovenstaande tabel. (*Als je meent méér kosten in te kunnen brengen dan het forfait, dan mag je die werkelijke kosten inbrengen, maar die zul je moeten kunnen bewijzen*). Bij het code 1756 (vak XIX) als je zelfstandige bent, code

1299 (vak IV) als je werknemer bent, of code 1427 (vak XVI) als je bedrijfsleider bent, vul je vervolgens in wat de diverse bronnen van je auteursrechten in totaal aan *roerende voorheffing* hebben ingehouden. De fiscus zal dan een regularisatie toepassen.

3. Je hebt, naast je *zuivere* auteursrechten (van auteursrechtmaatschappijen of voor hergebruik van je werk), ook ereloon ontvangen voor het eerste gebruik van je werk, maar je opdrachtgever(s) heeft/hebben dat volledig als auteursrechten beschouwd en heeft/hebben op de volledige som 15% roerende voorheffing ingehouden. Dat betekent dat te veel roerende voorheffing is ingehouden (want op een te groot bedrag). Dat zul je dus moeten regulariseren. Het totale ereloon, dat ten onrechte als 100% auteursrechten is beschouwd door je opdrachtgever(s), zul je zelf moeten omzetten in een deel ereloon en een deel auteursrecht. Je kunt daarvoor bijvoorbeeld onze suggestie van 70% - 30% hanteren.

Vergeet niet de ingehouden 15% er weer bij te tellen, om tot een totaal bruto bedrag te komen!

Het deel bruto ereloon vul je dan gewoon in het gebruikelijke vak XVIII in, bij baten uit vrije beroepen, code 1650. Het deel auteursrechten (ook hier weer: *bruto*, en vergeet niet je *zuivere* auteursrechten erbij te tellen) moet je dan invullen in vak XIV, bij code 1190. Bij code 1191 vul je het bedrag van je *kostenforfait* in, zoals berekend in bovenstaande tabel (*of je werkelijke en te bewijzen kosten, als je denkt dat die hoger liggen dan het forfait*). En ook hier weer: bij code 1756 (vak XIX) als je zelfstandige bent, code 1299 (vak IV) als je werknemer bent, of code 1427 (vak XVI) als je bedrijfsleider bent, vul je in wat de diverse bronnen van je auteursrechten in totaal aan roerende voorheffing hebben ingehouden. De fiscus zal dan een regularisatie toepassen.

Vademecum voor freelancers

Het **Vademecum voor zelfstandige journalisten** is weer helemaal bij de tijd gebracht. Dat konden VVJ-leden al merken op onze website www.journalist.be. Maar nu is het vademecum ook weer in boekvorm gedrukt. En wat meer is: dankzij drie sponsors kunnen we de zelfstandigen onder de VVJ-leden gratis een exemplaar aanbieden.

Wat moet u hiervoor doen? Stuur ons een mailtje (info@journalist.be) met in het onderwerpveld: **Vademecum 2010**, en in de mail zelf: uw naam, uw erkenningsnummer of VVJ-nummer en het adres waar het handboek naartoe moet worden gestuurd.

Niet-leden kunnen het vademecum bestellen bij de VVJ of bij de uitgever (info@mijnwetboek.be) à rato van € 50,00 per exemplaar.

Het VVJ-secretariaat

MARC HOLLANDERS TREKT BELGA-DEUR ACHTER ZICH TOE

Luc Vanheerentals

Marc Hollanders nam zopas afscheid van het persagentschap Belga. Hij was er liefst 37 jaar aan de slag, de laatste tien jaar als lid van de hoofdredactie. "Persagentschappen zullen blijven bestaan, ook al worden ze uitgeroepen als citroenen."

De laatste maanden werkte Hollanders bij Belga als *senior consultant/project manager*. En ook al wisselde de titel van zijn functie nogal eens, feitelijk opereerde hij de voorbije tien jaar samen met de Franstalige Jean-Pierre Breulet continu als hoofdredacteur of adjunct. Nu hij zestig is geworden, maakt Marc gebruik van de mogelijkheid tot brugpensioen.

Een journalist die bijna vier decennia lang trouw blijft aan hetzelfde mediahuis, het wordt steeds zeldzamer in de Vlaamse journalistiek. Maar Hollanders heeft een verrassend eenvoudige uitleg. "Ik heb me steeds zeer goed gevoeld bij Belga, en ik heb er zeer verschillende dingen kunnen doen. Een paar keer kreeg ik de kans om over te stappen, maar telkens wanneer ik de afweging maakte tussen wat ik had en wat me wachtte, koos ik voor de zekerheid van wat ik had."

Hollanders behaalde aan de Sociale Hogeschool in Heverlee het diploma sociaal assistent, richting vakbondswerk. In 1972 was dat. Na een aantal maanden op het ACV te hebben gewerkt koos hij voor Belga. Binnen het persagentschap was hij overigens ook nog jarenlang syndicaal actief. "Wat mij aantrok in de journalistiek was de afwisseling van het werk. Dat er aan je nieuwsgierigheid werd tegemoetgekomen. Eerst belandde ik op de sportredactie. Niet dat ik zoveel affiniteiten had met sport, maar ik heb er wel de stiel geleerd, vooral dan het snel en accuraat werken. Het meest was ik geïnteresseerd in de sociale en politieke verslaggeving en in 1985 kon ik naar de redactie binnenland om nog eens twee jaar later naar de politieke redactie over te stappen. Tot 1999 ben ik Wetstraatjournalist gebleven, en zonder de minste twijfel was dat mijn leukste periode. Ik heb dan ook van dichtbij heel wat grote momenten en crisissen meegemaakt. Persoonlijke drama's, zoals Willy Claes die wegens de Agusta-affaire ontslag moest nemen als secretaris-generaal van de NATO. Of Guy Verhofstadt, die na een verkiezingsnederlaag de woestijn intrekt. Door hun menselijke aspecten zijn die momenten me het langst bijgebleven."

Hollanders behaalde aan de Sociale Hogeschool in Heverlee het diploma sociaal assistent, richting vakbondswerk. In 1972 was dat. Na een aantal maanden op het ACV te hebben gewerkt koos hij voor Belga. Binnen het persagentschap was hij overigens ook nog jarenlang syndicaal actief. "Wat mij aantrok in de journalistiek was de afwisseling van het werk. Dat er aan je nieuwsgierigheid werd tegemoetgekomen. Eerst belandde ik op de sportredactie. Niet dat ik zoveel affiniteiten had met sport, maar ik heb er wel de stiel geleerd, vooral dan het snel en accuraat werken. Het meest was ik geïnteresseerd in de sociale en politieke verslaggeving en in 1985 kon ik naar de redactie binnenland om nog eens twee jaar later naar de politieke redactie over te stappen. Tot 1999 ben ik Wetstraatjournalist gebleven, en zonder de minste twijfel was dat mijn leukste periode. Ik heb dan ook van dichtbij heel wat grote momenten en crisissen meegemaakt. Persoonlijke drama's, zoals Willy Claes die wegens de Agusta-affaire ontslag moest nemen als secretaris-generaal van de NATO. Of Guy Verhofstadt, die na een verkiezingsnederlaag de woestijn intrekt. Door hun menselijke aspecten zijn die momenten me het langst bijgebleven."

Hollanders behaalde aan de Sociale Hogeschool in Heverlee het diploma sociaal assistent, richting vakbondswerk. In 1972 was dat. Na een aantal maanden op het ACV te hebben gewerkt koos hij voor Belga. Binnen het persagentschap was hij overigens ook nog jarenlang syndicaal actief. "Wat mij aantrok in de journalistiek was de afwisseling van het werk. Dat er aan je nieuwsgierigheid werd tegemoetgekomen. Eerst belandde ik op de sportredactie. Niet dat ik zoveel affiniteiten had met sport, maar ik heb er wel de stiel geleerd, vooral dan het snel en accuraat werken. Het meest was ik geïnteresseerd in de sociale en politieke verslaggeving en in 1985 kon ik naar de redactie binnenland om nog eens twee jaar later naar de politieke redactie over te stappen. Tot 1999 ben ik Wetstraatjournalist gebleven, en zonder de minste twijfel was dat mijn leukste periode. Ik heb dan ook van dichtbij heel wat grote momenten en crisissen meegemaakt. Persoonlijke drama's, zoals Willy Claes die wegens de Agusta-affaire ontslag moest nemen als secretaris-generaal van de NATO. Of Guy Verhofstadt, die na een verkiezingsnederlaag de woestijn intrekt. Door hun menselijke aspecten zijn die momenten me het langst bijgebleven."

Belga 2.0.10

In 2000 geeft Hollanders het schrijven op en gaat hij in op het aanbod om deel uit te gaan maken van het nieuwsma-

agement. "Ik vond het toen een grote uitdaging om mee te kunnen werken aan een grote herstructurering van Belga. De bedoeling daarvan was meer rekening te houden met de behoeften van de mediaklanten, die tegelijk aandeelhouders zijn. Dat was toen absoluut noodzakelijk om het persagentschap in leven te houden. We zijn het overleg met de klanten gaan structureren door de oprichting van gebruikersgroepen. Later verschoof het accent naar individuele contacten, omdat in die overleggroepen niet iedereen het achterste van zijn tong liet zien, om concurrentiële redenen."

Het vervolg kwam vorig jaar, met de lancering van het project *Belga 2.0.10* door de raad van bestuur. Ook sinds vorig jaar wordt de redactiestaf bijgestaan door een *client advocate* die de klanten vertegenwoordigt.

De Belga-berichterijding heeft onder de druk van de mediaklanten het afgelopen decennium een enorme evolutie doorlopen. "Tot in het midden van de jaren '90 kon Belga vrij zelfstandig bepalen wat het deed. Zo hadden we een

"Het probleem is dat de redacties het werk van de butler willen behouden, maar de eigenaars nog enkel een keukenmeid willen betalen." (Foto Johan Van Cutsem)

uitgebreide buitenlandredactie die goed werk leverde. Plots zei men ons dat al die lange Europese verhalen niet meer nodig waren. De berichten moesten ook steeds sneller worden geleverd zonder in te boeten op de betrouwbaarheid. En ze moesten korter. Zo komt het dat Belga zich thans beperkt tot korte feitenberichten. Verdere uitwerking hoeft niet meer, want op dat terrein wil elk medium zich onderscheiden van de rest. De enige uitzondering is politieke berichtgeving. Belga is dus in feite de butler van de media geworden. Let wel, dat is een belangrijke vertrouwensfunctie. Het probleem is dat de redacties het werk van de butler willen behouden, maar de eigenaars nog enkel een keukenmeid willen betalen."

De veranderende eisen van de mediaklanten aan Belga in de jaren '90 houden volgens Hollanders verband met de komst van de commerciële televisie in Vlaanderen en de duidelijker positionering van de populaire kranten. Als gevolg van de jongste economische crisis zijn de vragen en eisen verscherpt. "Enerzijds wil men de kosten voor Belga zo laag mogelijk houden. Daarnaast bekijkt men met argwaan de nieuwe activiteiten die Belga de afgelopen jaren heeft ontplooid om zelf

nieuwe inkomsten aan te boren, het nieuws voor websites en video bijvoorbeeld. Zo'n initiatieven worden afgeremd op het ogenblik dat er een mogelijk gevaar voor concurrentie wordt gevoeld. Ik deel de visie van mijn Nederlandse ANP-collega: persagentschappen zullen blijven bestaan, want de diensten die zij kunnen leveren aan media zijn groot. Alleen worden ze uitgeremd als citroenen."

Oog van de media

Hollanders doet een oproep om het werk van Belga-journalisten niet te onderschatten, ook niet nu ze zich moeten beperken tot korte berichten. "Belga-journalisten moeten in de praktijk heel snel nieuws correct kunnen inschatten en snel de essentie ervan in een kort bericht brengen, met alle nuttige en noodzakelijke informatie die daarbij hoort. Overigens hebben we nog steeds een sterke politieke redactie. In het parlement bijvoorbeeld is Belga het oog van de media. We volgen ook overal de belangrijke uitspraken van rechtbanken. Het zijn domeinen waarin niet iedereen nog wil investeren om iemand ter plaatse te hebben. Ook de tweetaligheid van de redactie biedt een enorm surplus, met name dan voor de berichtgeving over het andere landsdeel."

Dat men aan Belga-journalisten vraagt een goede neus te hebben voor nieuws, maar zich dan te beperken tot een kort stukje erover, noemt Hollanders "behoorlijk frustrerend". "Ik

kan maar hopen dat de geesten in de media op zeker moment terug voldoende gerijpt zullen zijn om de Belga-functie weer open te trekken. Dat veronderstelt dat de mediaklanten opnieuw middelen willen vrijmaken voor bijvoorbeeld een echte redactie economie, gerecht of buitenland."

De snelheid van de berichtgeving houdt soms risico's in op vlak van betrouwbaarheid, en zo komt het dat er dagelijks wel een of meer correcties moeten worden aangebracht op slordigheden in berichten. Het pijnlijkste moment was voor Hollanders de scherpe kritiek die eind vorig jaar losbarstte op het overlijdensbericht van Fabiola. "We hebben de afgelopen tien jaar continu geprobeerd in te spelen op mogelijke vragen van mediaklanten en dit te vertalen in een project. Op een bepaald ogenblik hebben we het burgerjournalistiek kanaal *i have news* gelanceerd, waarbij tips van burgers zonder tussenkomst van de redactie rechtstreeks aan hen werden bezorgd. De media zeggen ons immers doorlopend: wij willen onmiddellijk weten wat jullie weten. Het probleem is dat de klanten over dit project en over de lancering ervan onvoldoende geïnformeerd zijn geweest. Toen een journalist van een ander medium dit systeem heeft willen uittesten met het *fake* Fabiola-bericht, is het overgekomen alsof dit een Belga-bericht was. Ik kan enkel maar herhalen dat de redactie hier niets mee te maken had en dan ook geen enkele schuld treft."

INTER CULTURELE PERSPRIJS 2010

Schreef jij een **artikel** dat etnisch-culturele diversiteit

op een originele en kritische manier benaderde?

Maakte je een **reportage** die interculturaliteit

treffend in beeld bracht? **Zend die dan nu in!**

Deadline voor inzendingen is 15 oktober 2010

Meer informatie op www.minderhedenforum.be/persprijs.htm

De Interculturele Persprijs is een organisatie van

i.s.m.

DE STANDAARD STELT OMBUDSMAN AAN

Luc Vanheerentals

De krant *De Standaard* stelt vanaf 1 september journalist Filip Verhoest aan als ombudsman en levert hiermee een primeur in het Belgische medialandschap.

Verhoest zal in een wekelijkse column topics behandelen die aan bod kwamen in klachten van lezers over redactionele bijdragen in krant en website. Commentaarstukken van de hoofdredactie vallen buiten zijn werkveld. Verhoest dient met name te oordelen of de redactionele inhoud overeenstemt met de journalistieke normen die *De Standaard* hanteert. Als ombudsman zal hij hierover tevens opmerkingen en suggesties overmaken aan de redactie. De hoofdredactie garandeert Verhoest volledige onafhankelijkheid. Hij dient enkel aan algemeen hoofdredacteur Peter Vandermeersch te rapporteren. De aanstelling geldt voor een periode van drie jaar, een termijn die met wederzijdse toestemming verlengd kan worden.

Het idee van een redactioneel ombudsman is onlangs nog eens opgerakeld door Geert Buelens in zijn kerstessay over de media dat in *De Standaard* verscheen. Ook socioloog Luc Huyse pleitte voor een onafhankelijke ombudsman "die klachten bespreekt, bundelt en omzet in gepubliceerde adviezen aan redacties en commerciële directies". Bij de voorstelling van Filip Verhoest als ombudsman opperde hoofdredacteur Peter Vandermeersch "dat het verder doorgroeien van *De Standaard* in grote mate zal afhangen van de betrouwbaarheid van onze krant en onze site".

Met jurist Filip Verhoest werd gekozen voor iemand uit het eigen huis die al decennia werkzaam is bij Corelio.

Na zijn rechtenstudies in Gent deed hij burgerdienst bij de Liga voor Mensenrechten. Na zowat vijf jaar freelancewerk en vier jaar loondienst bij *De Gentenaar*, stapte Verhoest in 1993 over naar *De Standaard* waar hij zich vooral bezighoudt met het justitiebeleid. Van meet af aan maakt hij ook deel uit van de VVJ-fractie in de Raad voor de Journalistiek. Voordien was hij ook al actief in diens voorganger, de toenmalige Raad voor Deontologie.

"De meeste kranten voelen zich goed genoeg om ministers, parlementsleden, magistraten of wie dan ook tegen het licht te houden", zegt Filip Verhoest. "Het wordt stilaan tijd dat mediabedrijven volwassen genoeg zijn om aan zelfevaluatie en zelfkritiek te doen. Doen we het echt wel goed? En wat kan beter?"

De topics voor zijn columns zal hij vooral door de lezers laten

aanbrengen. Mogelijke items zijn het recht op antwoord, het hanteren van anonieme bronnen, het feit dat belangrijke betrokkenen niet aan het woord kwamen... "Bij elke klacht neem ik eerst contact op met de redacteur en anderen die betrokken waren bij de totstandkoming van het stuk. Ik toets dan de aangeklaagde situatie aan de tien richtlijnen die uithangen op de redactievloer, de beroepsethische codes en de richtlijnen van de Raad voor Journalistiek. Maar mogelijk leg ik de lat soms nog hoger. In de column kom ik tot een afweging. Ik maak hierin tevens duidelijk hoe de krant voor deze of gene aanpak koos of hoe iets kon fout gaan. Mijn suggesties maak ik over aan redactie en hoofdredactie. Maar formele maatregelen neem ik niet: wegens de redactionele onafhankelijkheid is het aan anderen om dat te doen."

Ook discussie via een blog behoort tot de mogelijkheden. "Maar het is zeker niet de bedoeling om van de column een schandpaal te maken. Mijn taak is de redactionele praktijk tegen het licht

te houden en van daaruit na te gaan wat er beter kan. In mijn benadering zal ook steeds vooropstaan dat een verhaal in de krant het resultaat is van een collectief proces waaraan behalve de individuele redacteur ook de afdelingschef, de eindredactie, de ochtendvergadering en misschien nog anderen hebben bijgedragen."

Hoe wordt er op de redactie gereageerd? Verhoest: "Het is een initiatief dat gedragen wordt door de redac-

tie en door de algemeen hoofdredacteur, die er pal achter staan. Er zullen natuurlijk altijd journalisten zijn die minder enthousiast zijn over het bekend maken van eigen fouten. Belangrijk is dat de hoofdredactie het project in nauw overleg met de redactie heeft uitgewerkt. Even is er overwogen om een buitenstaander aan te trekken, maar voor dit werk heb je echt wel iemand nodig die gepokt en gemazeld is in de journalistiek."

Wat *De Standaard* doet is alleszins een primeur voor het land. Sinds enkele maanden schrijft ook de hoofdredactie van de VRT op de site www.deredactie.be wel regelmatig een stuk waarin ze redactionele beslissingen verantwoordt. In Nederland heeft *De Volkskrant* al langer een ombudsman in dienst. Dat was ook het geval bij andere Nederlandse dagbladen, maar in tijden van besparingen blijkt dit een van de eerste dingen waarop wordt gesnoeid.

Filip Verhoest: "Een verhaal in de krant is steeds het resultaat van een collectief proces." (Foto Johan Van Cutsem)

SNEL NIEUWS, SLOW JOURNALISM

Snelheid is altijd een keurmerk van journalistiek geweest. Oud nieuws is geen nieuws. Dankzij digitale technologie kunnen we de nieuwsstroom nog exponentieel versnellen. Maar hoe rijmen we dat met onze deontologische plicht nummer één: de journalist zal ten allen tijde correct informeren.

Pol Deltour

Er wordt wel eens neerbuigend gedaan over de gehaastheid waarmee journalisten werken. Die zou uitsluitend te maken hebben met primeurdrift en scoringsdrang. Toch maakt snelheid inherent deel uit van het nieuwsproces. Daarmee komen redacties tegemoet aan de acute behoefte van hun publiek om zo snel mogelijk op de hoogte te zijn van de dingen die gebeuren.

De nieuwe digitale technologieën hebben het nieuwsproces nog fenomenaal sneller gemaakt. Journalisten geraken nu ontegenwoordig vlot aan alle informatie die ze willen. Bovendien kunnen ze hun nieuws nu ook onmiddellijk kwijt. Journalistiek is in belangrijke mate instantverslaggeving geworden. Dat het publiek die evolutie smaakt, wordt treffend geïllustreerd door het eclatante succes van mobiele media – van gsm's over smartphones tot draadloze e-tabletten. Zij laten elk van ons toe om waar en wanneer dan ook kennis te nemen van nieuws. Als we intussen zelf al niet zijn opgeschrikt door een van de vele nieuwsalerts waarop we een abonnement hebben.

Tegen snelheid – en de digitale versnelling daarvan – is op zich dan ook niets in te brengen, wel integendeel. De kwestie blijft alleen: gaat dit niet ten koste van kwaliteit op andere niveaus? De correctheid van de informatie bijvoorbeeld. Of het evenwicht – woord en wederwoord – dat van een nieuwsbericht kan worden verwacht.

Dat er op die vlakken malheuren gebeuren, wie zal het verwonderen? Aan 200 per uur riskeer je rapper uit de bocht te gaan dan wanneer je maar 60 rijdt. Zeker wanneer *klojo's* dan ook nog eens kraaienpoten op de weg gooien. Dat heeft Woestijnvis met zijn valse persberichten onder dekmantels als Data Driven en de Universiteit van Leiden zopas nog aangetoond.

Maar los van dergelijke misplaatste spelletjes met journalisten, vallen wel degelijk ook andere – en ernstigere – mediapersoonlijkheden te noteren. Zo is koningin Fabiola intussen iets te vaak dood verklaard, vooral op nieuwssites, om geloofwaardig te zijn. Zelfs de besten maken fouten. Het gereputeerde nieuwsagentschap Bloomberg verklaarde eind 2008 zowel Apple-baas Steve Jobs dood als luchtvaartmaatschappij United Airlines failliet. Twee keer goed fout, met zware gevolgen bovendien, want binnen de kortste keren waren de missers de hele wereld rond gegaan.

Dat laatste is een bijkomende complicatie van fouten in het digitale tijdperk. Een leugen heeft de wereld rondgereisd vooraleer de waarheid nog maar haar laarzen aan kon doen, zegt een oud spreekwoord, en toen moest de wereldwijde informatiemaatschappij nog geboren worden. Nu laat de huidige snelheid van communicatie natuurlijk ook toe dat missers razendsnel weer worden rechtgezet. Maar dikwijls zal dat toch zijn effect missen. En bovendien: het internet vergeet nooit, of toch nooit helemaal.

Natuurlijk zijn er fouten en fouten. Naast regelrechte missers ontbreekt het berichtgeving soms gewoon aan evenwicht, aan *checks and balances*. Dat is met name het geval wanneer

nog maar eens een communicatiebureau of pr-officer erin slaagt een persbericht min of meer lineair in het nieuws te krijgen. Het probleem is dat overheden, bedrijven en belangengroepen de jongste tijd fenomenaal investeren in dergelijke communicatietechnologie. En dat redacties niet altijd gewapend zijn ertegen, ook al zijn de effecten dan niet zo faliekant als wanneer een nieuwsbericht ronduit fout blijkt te zijn.

Hoe vliegen we niet uit de bocht? Ziehier nog enkele praktische tips.

- **Controleer uw bronnen.** Neem de telefoon om na te gaan wie achter een persbericht zit. Zoals *Het Nieuwsblad* en *Het Belang van Limburg* deden met de neponderzoeken van de Universiteit van Leiden en Data Driven om zo bij Woestijnvis uit te komen.
- **Controleer uw bronnen (2).** Ga steeds na wie achter een website zit. Check de 'contact' of 'info'-knoppen. Kijk op www.dns.be wie de site registreerde.
- **Sta af en toe op de rem.** Is het echt wel nodig om een bericht – bijvoorbeeld over de sexpraktijken van politici – te brengen? Is het zo belangrijk om zo'n bericht het eerst/zo snel mogelijk/zeker niet als laatste te brengen? *Slow journalism* werkt!
- **Versterk uw redactie.** Een redactie zal de strijd voor correcte berichtgeving enkel winnen wanneer ze een voldoende bezetting van professionele journalisten heeft die werk kunnen maken van check en dubbelcheck.
- **Versterk uw redactie (2).** Meer dan ooit is van belang dat een redactie over een uitgebreid en stevig netwerk van snel consulteerbare specialisten beschikt, op wie men continu een beroep kan doen voor het verifiëren van vakinformatie.
- **Schrijf informatie maximaal toe aan de bron.** Ook al heeft informatie een reukje – ze komt bijvoorbeeld van een pr-bureau – soms is ze toch te verleidelijk om te laten liggen. Vermeld in dat geval expliciet van wie de informatie komt. Relatieveer de informatie ook.
- **Geef een wederwoord aan elkeen die in opspraak komt.** Hoe zwaarder de aantijging, hoe dadelijker de repliek moet komen. Neem het weerwoord desgevallend op in het oorspronkelijke bericht, ook al betekent dat misschien uitstel.
- **Vermijd amalgamen.** Houd feiten en opinies mooi uit elkaar. Laat je niet verleiden tot de luie praktijk van beveringen, die zo veelvuldig woekert in talloze blogs.
- **Biedt weerwerk aan de redactiechefs die het anders zien.** Herinner hen eraan dat een journalist individueel aansprakelijk is voor mogelijke fouten. Leg eventuele discussies voor aan collega's of – beter nog – aan de redactieraad.

Arendo Joustra (ed.)

Handboek Hoofdredacteur. Hoe je het wordt, bent en blijft

Elsevier

De titel van dit boek is enigszins misleidend: veeleer dan een praktisch vademecum is dit een bundeling van twaalf essays over de figuur van de hoofdredacteur, in Nederland en elders. Enkele auteurs belichten het fenomeen vanuit historisch perspectief. Zo illustreert Piet Hagen aan de hand van een lange waslijst ontslagen hoofdredacteurs hoe kwetsbaar de functie is. Andere bijdragen behandelen het fenomeen hoofdredacteur in romans, in (Amerikaanse) speelfilms en in citaten. Maar de interessantste essays betreffen het boeiende debat over de precieze plaats van de hoofdredacteur in het mediahuis. Zo verdedigt Tony van der Meulen, hoofdredacteur van het *Brabants Dagblad*, met vuur

de stelling dat de hoofdredacteur op zijn redactie thuis hoort. "Geld verdienen is voor een dagbladbedrijf belangrijk, maar nog belangrijker is de geloofwaardigheid van de krant. Een onafhankelijke opstelling van de redactie is ook een commerciële noodzaak." Kees Spaan, uitgever van het *Utrechts Dagblad*, plaatst daar in zijn bijdrage tegenover dat "de strikte scheiding tussen (hoofd)redactie en directie niet bevorderlijk is voor de aanpassing van de krant als advertentiemedium en de ontwikkeling van nieuwe uitgeefconcepten en verdienmodellen." Interessant leesvoer allemaal, en niet enkel voor hoofdredacteurs. (PD)

Hugo Marynissen e.a.

Geen commentaar. Communicatie in turbulente tijden

Houtekiet

In deze moderne mediatijden luisteren de ontvangers van een boodschap al lang niet meer passief en braaf naar wat hen voorgeschoteld wordt. Integendeel, zelf gaan ze meer en meer de boodschap beïnvloeden en boodschapper worden. In zo'n context zijn klassieke communicatiemodellen niet meer bruikbaar. Woordvoerders moeten daarom niet alleen meer relaties met de pers onderhouden, ze moeten ook rechtstreeks contact leggen met alle burgers, die er tegenwoordig vlotjes op los bloggen en twitteren. In tijden van crisis is één berichtje op het internet trouwens voldoende om een heuse tsunami te veroorzaken. Communicatieadviseurs kunnen daarop maar beter voorbereid zijn.

Dit boek geeft hen een basis om van te vertrekken. Er wordt in uitgelegd waarom crisiscommunicatie zo belangrijk is, wat de voornaamste aandachtspunten zijn en hoe men zich concreet kan oefenen in het omgaan met crisissituaties. Diverse voorbeelden uit de praktijk geven het geheel kleur. Ook de werking van de huidige mediawereld, die zelf ook worstelt met de opkomst van nieuwe media en burgerjournalistiek, komt aan bod. (MSL)

Sabine Lust en Peter Luypaers (eds.)

Recht & Media in een democratische rechtsstaat. Wie bewaakt de waakhond?

Die Keure

Op donderdag 3 juni organiseerde het Genootschap Advocaten Publiekrecht (GAP) samen met uitgeverij die Keure een stu-

diedag over de lastige verhoudingen tussen pers en justitie. Dit boek vormt daar de gedeeltelijke neerslag van; het bundelt de bijdragen van vijf sprekers op de conferentie. Zo geeft Koen Wauters, coördinator VRT-nieuwsdienst, enige inzicht in het selectieproces bij het nieuws. Of: hoe streef je naar een ideale mix van *need to know*, *good to know* en *nice to know* informatie? In een andere bijdrage analyseert de Leuvense rechtswetenschapper David Stevens op welke wijzen de overheid de kwaliteit van de nieuwsberichtgeving tracht te bevorderen, met name dan bij de omroepen.

Christophe Baekeland (Universiteit Hasselt) poneert in zijn analyse nog de stelling dat de 'mediacratie' best wat meer aan banden kan worden gelegd. (PD)

Sofie Van Bauwel, Elke Van Damme & Hans Verstraeten (eds.)

Diverse mediawerelden. Hedendaagse reflecties gebaseerd op het onderzoek van Frieda Saeys

Academia Press

In 2007 overleed de Gentse hoogleraar in Communicatiewetenschappen Frieda Saeys. Te harer nagedachtenis stelden haar naaste medewerkers dit werk samen. Saeys' favoriete onderzoeksthema's komen er in aan bod. De meeste bijdragen behandelen de audiovisuele media, zowel op nationaal als op internationaal vlak. Zo komen ook tv-reclame voor kinderen en de toekomst van de gemeenschapsradio's aan bod. Maar Saeys' meest geliefde onderwerp was diversiteit, en daarom wordt er uitgebreid stilgestaan bij de genderrepresentatie en de voorstelling van etnisch-culturele minderheden in het nieuws. Dat leert ons bijvoorbeeld ook meer over de ontstaansgeschiedenis van de Expertendatabank (www.expertendatabank.be). De bijdragen zijn afwisselend in het Engels en in

het Nederlands en ze zijn in een wetenschappelijk jargon geschreven. Niet bepaald ontspanningsliteratuur dus, maar het biedt wel een mooi overzicht van wat er de laatste jaren aan onderzoek rond media en diversiteit is verschenen. (MSL)

Bart Defrancq en Greet Van Laecke

Leesbaar schrijven

Garant

Wie krijgt al eens niét te maken met een tekst die men eigenlijk niet begrijpt? Denk aan veel brochures die de overheid uitgeeft, of aan juridische documenten. Maar ook als we zelf een tekst schrijven, staan we er te weinig bij stil dat die nodeloos ingewikkeld kan zijn. Dat hoeft nochtans helemaal niet. Wie rekening houdt met enkele basisregels kan een tekst al meteen een stuk leesbaarder maken. Er zijn zelfs formules beschikbaar die uitrekenen hoe moeilijk of makkelijk onze tekst is. Deze formules en basisregels hebben Bart Defrancq en Greet Van Laecke neergeschreven in dit boek. Ze voegden er bovendien nog een hoop oefeningen aan toe, die met behulp van een cd-rom op de computer kunnen worden verbeterd. Best ook nuttig voor journalisten! (MSL)

Nieuwe Office is iets makkelijker naar je hand te zetten

Microsoft heeft aan de nieuwe **2010 versie** toch weer een aantal functionaliteiten toe kunnen voegen die voor intensieve gebruikers best interessant zijn. Maar even goed blijft gelden dat het overgrote deel van de gebruikers slechts een fractie van alle mogelijkheden zal gebruiken. De gebruikersinterface tegenover de vorige versie is niet fundamenteel veranderd. Je vindt nu in alle **Office** toepassingen, ook Outlook, het zogenaamde lint terug. Dat neemt wel nogal veel ruimte in beslag, maar je kan het gelukkig makkelijker minimaliseren. Nog beter is dat je het lint nu helemaal volgens je voorkeuren kan instellen door commando's toe te voegen, te verwijderen of van plaats te wisselen.

Grootste verandering in **Outlook** is dat er met conversaties wordt gewerkt: je kan alle e-mails die rond het zelfde onderwerp handelen, in één cluster bekijken. Het is een handige manier om informatie bij elkaar te houden. Als je dat maar niets vindt, kan je ook de klassieke indeling met gewoon een lijstje kiezen.

De belangrijkste vooruitgang voor de hele suite is misschien wel de betere integratie met het Web. Zo kan je nu makkelijk via **Office Web App** online aan documenten verderwerken. Je kan dus gerust op één computer een tekst schrijven, en elders via een andere computer dat bestand weer openen en er verder aan werken. Ook samen online aan een document werken gaat makkelijker.

Alles bij elkaar lijkt de overstap van versie 2007 naar de nieuwe niet echt noodzakelijk, tenzij je nog beter wil online (samen)werken. Voor wie nog met een oudere versie werkt, is de overstap zeker aan te raden.

www.microsoft.be

Tablet van Packard Bell

Veel mensen denken dat de enige tablet ter wereld de Ipad van Apple is, maar het concept bestaat al langer en ook andere fabrikanten zijn er mee bezig. De **Butterfly Touch Edition** van **Packard Bell** bijvoorbeeld is een tablet pc. Dit is

een heel draagbare computer die 1,6 kg weegt en een scherm van 11,6 inch heeft. Het is een toestel waar je nog vrij comfortabel op kan typen maar dat toch makkelijk weg te steken en mee te nemen is. Belangrijkste eigenschap is dat dit een zogenaamde converteerbare tablet is: je kan het scherm 180° draaien, maar ook omgekeerd toeklappen zodat de toetsen bedekt zijn en het scherm naar boven wijst. In combinatie met het aanraakgevoelige scherm wordt het toestel zo een tablet. Vooral om internetsites te bezoeken, foto's te bekijken, lange teksten of e-books te lezen is dit best praktisch. Het toestel is wel wat zwaar om lange tijd in de hand te houden, maar omdat de inhoud van het scherm mee draait en je met je vingers kan bladeren of klikken, is het toch heel comfortabel.

Knap aan dit toestel is verder dat het bij zuinig gebruik een autonomie tot 8 uur heeft. Je moet er geen superprestaties van verwachten, maar voor normaal kantoorwerk is het best geschikt. Bovendien valt de prijs van € 599 goed mee.

www.packardbell.be

Draadloze hoofdtelefoon voor alle verkeer

Voor wie veel moet telefoneren of vaak telefonische interviews afneemt, is het ergonomisch absoluut aan te raden om een telefoon met een koptelefoon te nemen. Zo moet je je hoorn niet in je nek klemmen, en hou je de handen vrij. De nieuwe **Plantronics Savi Office** doet daar nog een schepje bovenop: het is een draadloze hoofdtelefoon. Het is even wennen dat hij twee oorkussentjes heeft, maar zeker in lawaaiige omstandigheden zoals veel redactielokalen, kan je zo helemaal afzonderen van de omgeving en kan je het telefoongesprek beter volgen.

Je kan de Savi zowel op een gewone telefoonlijn als op een computer aansluiten. Zo kun je met hetzelfde toestel gesprekken voeren via zowel klassieke telefonie als via internet-telefonie zoals Skype of andere systemen. Je kan zelf makkelijk wisselen tussen de twee om een ander gesprek aan te nemen. De oplossing is niet goedkoop, maar je bespaart je wel een pijnlijke nek, en door de combinatie met internettelefonie kan je ook flink wat geld uitsparen.

www.plantronics.be

Els Aeyels (VRT radionieuwsdienst):

'Veel journalisten die over BHV be van het probleem niet'

"Druk ik op de nieuwsjingle wanneer er geen nieuws wordt verondersteld te zijn, dan denken de luisteraars: *Er is iets gebeurd*. Werk je voor de radio, dan kan je op cruciale nieuwsmomenten onmiddellijk inbreken in de levens van vele mensen."

Els Aeyels (34) voelt zich als journalist perfect in haar element op de nieuwsredactie van de VRT-radio. Ooit was dat anders. "Ik was de eerste van een nieuwe generatie journalisten die op de redactie aantrad. De mensen met wie ik samenwerkte, de gesprekken die hier werden gevoerd, de kennis die anderen hadden en ik niet: in het begin was ik overal van onder de indruk. In het begin dacht ik elke dag toen ik naar huis ging: *Ik ga het nooit leren*. Het heeft zelfs een maand geduurd vooraleer ik alleen de weg vond naar de mess." (*lacht*)

"Het heeft niet veel gescheeld of ik had het journalistenexamen gemist. In het laatste jaar van mijn studies ging ik aan de slag bij de knipseldienst Auxipress. Na de examens was ik echt toe aan vakantie. Een vriendin die als hostess werkte in Kreta had me een vliegticket cadeau gedaan. Alleen viel het journalistenexamen net in die week. Ik moest van mijn ouders meedoen. Ik was zo kwaad dat ik niet eens zenuwachtig was voor de actualiteitsproef. Omdat ik niets anders deed dan kranten lezen, was die test geen enkel probleem. Dat ik door de stemproef raakte, was dan weer een verrassing. Op school hadden ze er ingepompt dat vrijwel niemand bij een eerste poging slaagde."

"Toen ik bij de VRT begon, startte het radionieuws met gedifferentieerd nieuws voor het toenmalige Donna en Studio Brussel. Maar ik deed meer dan kortnieuws voor die twee zenders. Euro 2000 was een van mijn eerste grote nieuwsevenementen. Die eerste jaren versloeg ik de periode Fortuyn in de Nederlandse politiek. Recent waren het de twee laatste presidentsverkiezingen in de VS. Officieel ben ik verslaggever binnenland maar in de praktijk is mijn actierrein veel breder. Soms doe ik eindredactie en val ik in op de buitenlandendiensten. Dat is eigenlijk altijd zo geweest en ik vind dat

helemaal niet erg. Integendeel. Ik heb een ruime interesse-sfeer en hou van afwisseling."

"Ik ben nooit bang om fouten te maken. Begrijp ik iets niet, dan vraag ik het. Dat is toch altijd beter dan door de mand te vallen? Zeker in mijn beginjaren was ik omringd door mensen met zeer veel ervaring en kennis. Toen me werd gevraagd een blog te schrijven voor de VRT-nieuwssite nam ik me voor politiek gevoelige zaken te vermijden. Uiteraard heb ik over veel zaken een mening. Maar ik vind niet dat luisteraars ook over alles mijn mening moeten kennen."

'Ochtendradio maken is veel meer dan vroeg opstaan. Het is compleet tegennatuurlijk.' (Foto Mina Van Elewyck)

Als tienjarige vroeg Els Aeyels zes pistolets aan de bakker en kwam ze met *seize* ervan naar huis. Het leven zoals het is in BHV: de journaliste is ervaringsdeskundige sinds haar prilste jeugd. Ze werd geboren in Etterbeek en verhuisde als peuter naar Lettelingen, of Petit-Enghien. Op haar twaalfde verkaste ze met haar ouders vijf kilometer verderop naar Herfelingen, aan de overkant van de taalgrens. "BHV gaat in essentie om een gevoel van rechtvaardigheid en gelijke behandeling. Niet ten onrechte menen mensen die er wonen dat sommige inwoners meer mogen dan anderen. In faciliteitengemeenten aan Waalse kant kan je niet voor Vlaamse partijen stemmen terwijl aan de overkant van de taalgrens in vele gemeenten zonder faciliteiten wel voor Franstalige partijen kan worden gestemd. Dergelijke zaken creëren een gevoel van onrechtvaardigheid."

"Als kind zat ik in de klas met Sébastien. Omdat hij thuis Frans sprak, kreeg hij elke dag als enige het dictee mee naar huis. De juf zei dat hij zich anders minder goed kon voorbereiden. Ik deed zo erg mijn best, maakte een fout en haalde negen. Hij haalde elke dag tien. Bij volwassenen gaat het om kieslijsten, bij kinderen om een dictee. De verfransing heeft wel degelijk een invloed op het leven van heel veel mensen. Voor alle duidelijkheid: ik heb helemaal niets tegen Franstaligen (*lacht*). Maar ik weet wat het is om op te groeien in een sfeer waarin je voortdurend de

richten, vatten de essentie

indruk krijgt dat sommige mensen meer mogen dan anderen. Ik denk dat de spanningen grotendeels kunnen worden opgelost als men dezelfde regels voor iedereen zou toepassen. Veel journalisten die over BHV berichten, vatten de essentie van het probleem niet. De onderwerpen voor mijn blog op de nieuwssite van de VRT kies ik zelf, en zo besloot ik op een dag BHV uit te leggen in mensentaal."

Bracht een aangeboren rechtvaardigheidsgevoel Aeyels bij de journalistiek? "Ik heb een aangeboren rechtvaardigheidsgevoel. Ik kan heel boos of triest worden om onrecht dat mensen wordt aangedaan. Maar ik denk dat het eerder mijn taalgevoel is dat me naar de journalistiek leidde. Als kind had ik ook al iets met stemmen. Ik kan iemand moeilijk leuk vinden als ik vind dat hij geen mooie stem heeft. En ik ben een radiofreak. Gelukkig is de redactie van het radionieuws een zeer warm nest. Ik zou niet kunnen functioneren in een werkomgeving waar je constant over je schouder moet kijken of niemand je een mes in de rug plant. Ik vind het belangrijk om samen te werken met mensen met wie ik goed kan opschieten. Mede door het systeem van onregelmatige werkuren ben je genoodzaakt op mekaar terug te vallen. Een groot pluspunt van deze redactie is dat alle mensen hier heel hard werken maar tegelijkertijd heel menselijk zijn. Er is altijd een goede sfeer, hoe vroeg het 's ochtends ook is. Mensen kunnen hier veel van mekaar verdragen."

Tien jaar na Aeyels' vuurproef als radiojournalist is de redactie verhuisd naar de gang van de mess. Nieuwkomers lopen 's middags niet langer verloren. Maar er is nog veel meer veranderd in *het huis van vertrouwen* sinds Els Aeyels haar journalistenexamen aflegde. "In 2000 was minder dan een derde van de journalisten vrouw. Bij de minveertigers zijn er nu meer vrouwen dan mannen. We hebben zes vaste eindredacteuren: 's ochtends twee vrouwen en één man, overdag één vrouw en twee mannen, 's avonds een wisselend systeem. Mocht ik echt willen carrière maken, zou ik dat hier ongetwijfeld kunnen. Alleen ben ik daar niet mee bezig. Ik denk dat hetzelfde geldt voor vele vrouwen. Kan je de mannen dan verwijten dat zij meer vertegenwoordigd zijn in bepaalde structuren? Ik vind dat een heel moeilijke discussie. Toch vind ik het wel degelijk belangrijk dat er op de werkvloer een gezond evenwicht bestaat tussen mannen en vrouwen en dat vrouwen vertegenwoordigd zijn in leidinggevende functies."

Op tien jaar tijd zag Aeyels ook de journalistieke praktijk aan de VRT evolueren. "De werkdruk is zeker verhoogd. Als je steeds meer verschillende formats moet maken, krijg je

op zeker moment het gevoel dat je niet meer de tijd hebt om even stil te staan. De tweede evolutie is technologisch, en dat is een tweesnijdend zwaard. We kunnen nu sneller werken maar dat wordt ook meteen verwacht. Ook op de radionieuwsdienst wordt bespaard. Omdat informatie als een kerntaak van de VRT wordt beschouwd, moeten we alleen minder inspanningen doen dan andere onderdelen van dit huis. Maar elke euro wordt wel degelijk drie keer omgedraaid voor hij wordt uitgegeven."

Zelfs met een vroege shift achter de kiezen blijft Els Aeyels een bijzonder wakkere geest. "Vanochtend begon ik om kwart over vijf. Ik werk niet alle dagen 's ochtends. Eerlijk gezegd vind ik verschillende diensten vermoeiender dan elke dag hetzelfde systeem. Onregelmatige uren hebben uiteraard een zware impact op je sociale leven. Hoewel ik dit inmiddels tien jaar doe, is dit regime fysiek eigenlijk niet vol te houden. Probeer eens drie, vier keer per week om vier uur 's nachts op te staan. De eindredacteuren beginnen om vier uur en moeten dus minstens een uur vroeger op. Als je vermoeid wordt,

raak je voor je het weet fysiek en mentaal uitgeput. Iedereen die radio doet, kent dat gevoel. Het is veel meer dan vroeg opstaan. Het is compleet tegennatuurlijk. Maar als

je het graag doet, heb je dat er voor over. Ik wil informatie verspreiden en mensen inlichten. Ik vind het mijn opdracht om dat zo goed mogelijk te doen, omdat het bijdraagt tot een democratische samenleving. Ik zeg niet dat het altijd lukt maar je moet je best doen. En net als alles wat je doet, gaat dat het best met heel veel liefde."

"Ik hou van de anonimiteit van radio. Ik moet de eerste luisteraar nog tegenkomen die mijn stem in het echt hoort en mijn naam raadt. Als je naar tv kijkt, ben je meteen met andere dingen bezig dan met luisteren naar wat iemand te zeggen heeft. Bij radiomensen is het hoogstens: *Amai, die is hees*. Omdat ik geen enkele ambitie heb om beroemd te worden, vind ik dat radio me een heel comfortabele situatie biedt. Beelden hebben iets heel dwingend. Je ziet iets en het is zo. Als radioverslaggever kan je met taal een wereld creëren voor de luisteraars. Om radio te maken heb je niet meer nodig dan een microfoon en iemand die er achter gaat staan om iets te vertellen. Zeven dagen per week, vierentwintig uur per dag maken we hier elk uur live radionieuws voor alle radionetten van de VRT. De impact van ons nieuws in het leven van mensen, op hun manier van denken, is zeer groot. Als ik me niet vergis, bereiken we met het radionieuws van acht uur 's ochtends anderhalf miljoen mensen. Ik vind het nog altijd een grote eer om daaraan mee te werken."

In het begin ging ik elke dag naar huis met het idee: ik ga het nooit kunnen.

Mina Van Elewyck portretteerde Els Aeyels 'De fotografie verwoestte mijn huwelijk'

"Toen mijn eerste dochter geboren werd, hing ik mijn camera aan de wilgen. Ik wou mijn kinderen een stabiel leven geven en besloot daarom niet als fotografe te werken. Foto's maakte ik alleen nog voor mezelf."

Mina Van Elewyck (41) is een bijzonder geval. Ze studeerde fotografie in Brussel en Oudenaarde maar koos na haar studies en huwelijk voor de opvoeding van haar dochters. "Ik vond fotografie niet te combineren met kleine kinderen. Ik ging werken bij een openbare dienst in Brussel. Al die jaren bleef Anton Corbijn mijn grote voorbeeld. Fotografie was mijn grote liefde. Mijn echtgenoot had totaal andere interesses en heeft dat nooit begrepen. Recent zijn we gescheiden. Schrijf dat maar op: de fotografie verwoestte mijn huwelijk."

"Kevin Major, de hoofdredacteur van *Cutting Edge*, gaf mij een kans toen hij mijn foto's zag. Rockfotografie is nochtans een van de moeilijkste vormen van fotografie. Je werkt verplicht zonder flits en het moet ook zeer snel gaan. Pas vijf jaar geleden ben ik volop professioneel voor mijn late roeping gegaan. Yildiss (15) en Lilith (18) heb ik van in het begin verschillende keren meegenomen naar zomerfestivals. En dat vonden ze natuurlijk super. Veel minder is dan weer dat de tarieven de laatste jaren een duik nemen. Bij Belga

krijg je vijftien euro voor een foto. Hoeveel foto's moet je publiceren om je koelkast op die manier te vullen? Fotografie is mijn passie maar er zijn grenzen."

Als alleenstaande mama neemt Mina geen risico's. "Ik combineer fotografie sinds enige tijd met een job overdag. Er is bijna geen andere manier meer om ervan te leven. Jonge fotografen werken gratis en voor niks. Voor een festivalpas, voor het plezier, voor de ervaring. Als je nog thuis woont, kun je je dat misschien permitteren. Maar op die manier verplichten ze andere fotografen om fotografie alleen nog als hobby te doen. En er dus professioneel mee te kappen. Ik zag die evolutie al een tijdje aan toen ik besloot te beginnen met portret- en reportagewerk naast mijn concertfotografie. Op die manier belandde ik bijvoorbeeld bij *Theater Aan Zee*. Ik weet dat ik erin slaag mensen op hun gemak te stellen. Dat zie je aan mijn beeld van Joe Jackson, die de naam heeft een moeilijke mens te zijn. Ik maak foto's die een geportretteerde respecteren. Dat mis is bij sommige andere fotografen. Ik heb heel lange voelsprietten. Als ik voor iemand sta, voel ik onmiddellijk welk vlees ik in de kuip heb."

(KBr)

Joe Jackson (Foto Mina Van Elewyck)

Harvey Quint (Foto Mina Van Elewyck)

2010

EU-journalisten- prijs

Samen tegen discriminatie

Beste journalist,

De Europese Commissie nodigt u hartelijk uit om deel te nemen aan de EU-journalistenprijs – Samen tegen discriminatie!

Met deze prijs, die wordt uitgereikt in het kader van de antidiscriminatiecampagne van de Europese Commissie, worden journalisten van de gedrukte pers en internetjournalisten gehuldigd die schrijven over discriminatie- en diversiteitsvraagstukken in de EU.

De deelnemers van dit jaar kunnen tot € 5 000 winnen! Stuur uw artikel nu online in op de wedstrijdwebsite.

De artikelen worden beoordeeld door een onafhankelijke jury van mediaprofessionals en deskundigen op het gebied van discriminatiebestrijding.

De sluitingsdatum van de wedstrijd is 17 september 2010. Artikelen komen alleen in aanmerking als ze zijn geschreven tussen 1 september 2009 en 17 september 2010.

Ga naar de website EU-journalistenprijs 2010 voor meer informatie of om uw artikel in te dienen.

<http://journalistaward.stop-discrimination.info/>

Campagne van de Europese Commissie
tegen discriminatie

**VERSCHIL MOET ER ZIJN
DISCRIMINATIE NIET**

PARTNERS

Mens achter het nieuws

PHILIPPE TRUYTS: GETROUWD MET DE NIEUWE GAZET

Mark Vlaeminck

Als Philippe Truys dan toch journalist zou worden bij een krant, dan kon het niet anders of het moest bij *De Nieuwe Gazet* zijn. Met dank aan een zeer kwade pastoor in Heist-op-den-Berg.

"Mijn overgrootvader Dries was kruidenier", vertelt Philippe (50), "en toen hij eens de blauwe vlag van de liberalen had uitgehangen was de pastoor daar zo kwaad over dat hij vanop de kansel in de kerk van Heist-op-den-Berg tegen de brave man predikte. Hij fulmineerde dat zijn parochianen het best elders hun inkopen gingen doen. Mijn overgrootvader is dan naar Antwerpen verhuisd. Zo verzuild was Vlaanderen in die tijd. Maar het verklaart wel waarom de familie Truys nog steeds liberaal is en zich thuis voelt bij *De Nieuwe Gazet*."

De tijd dat iemands ideologische of politieke overtuiging de doorslag gaf bij het kiezen voor een krant, mag dan al achter ons liggen, toch hangt aan een krant nog altijd een etiket. Bij *De Nieuwe Gazet*, de krant die in 1897 werd gesticht door Flor Burton, is dat etiket drievoudig: Antwerps, liberaal en vrijzinnig. De Antwerpse liberale politicus Frans Grootjans werd in de tweede helft van de vorige eeuw niet alleen partijvoorzitter en minister, maar was ook hoofdredacteur en directeur van *De Nieuwe Gazet*. Ook de katholieken en de socialisten plaatsten toen trouwens probleemloos een partijman in de stoel van hoofdredacteur.

Philippe Truys is germanist van opleiding. "En eigenlijk wou ik sportjournalist worden. Ook uit bewondering voor Jan Wauters die in zo'n mooie zinnen aan sportverslaggeving deed. Als jongeman deed ik aan sport. Maar mijn toekomst draaide anders uit. Na een ommeetje in de verzekeringswereld waagde ik mijn kans in de journalistiek en gezien mijn familiale achtergrond kon dat niet anders dan bij *De Nieuwe Gazet* zijn."

"Die krant besteedde toen – einde jaren '80 was dat – nog flink wat aandacht aan het culturele leven in Antwerpen. Dus toen ik belde met de vraag of ze me voor iets konden gebrui-

ken, liet Fernand Papon me een toneelvoorstelling bespreken. Van het een kwam het ander en na een tijdje kon ik een week op de drie aan de slag als *soirist*, zo noemde men in die tijd de man die 's avonds het laatste nieuws opvolgde en eventueel de krant nog aanpaste."

In de zomer van 1988 kwam Truys vast in dienst bij *De Nieuwe Gazet*. Die verscheen toen nog als een stadskrant, weliswaar al onder de vleugels van *Het Laatste Nieuws* maar

nog altijd met 5 à 6 eigen pagina's, gemaakt door 15 eigen redacteurs. "Dat was de tijd van hoofdredacteur Frans Strieleman. Die had een kantoor met verkeerslichten. Je moest aanbellen en het licht werd rood of groen. Bij rood kwam je niet binnen, bij groen wel. De dagelijkse leiding was in handen van Luc Van Der Kelen, nu politiek commentator bij *Het Laatste Nieuws*."

De Nieuwe Gazet zou steeds meer evolueren tot wat ze nu is: een kopblad van *Het Laatste Nieuws*. Vanaf het begin van de jaren '90 won het fait divers steeds meer aan belang ten koste van de culturele berichtgeving. Truys: "We hadden niet meer de ruimte om het bruisende stadsleven in de krant te brengen. Zelfs niet toen Antwerpen in '93 Culturele Hoofdstad werd. Later is er toch weer wat meer evenwicht gekomen."

"Soms heb ik een nostalgisch heimwee naar die krant van vroeger", zegt Philippe, die momenteel de functie van reporter uitoefent bij *De Nieuwe Gazet*. "Maar dat betekent hoegenaamd niet dat ik nu minder graag mijn werk

zou doen dan twintig jaar geleden. Ik ben zeer blij dat *De Nieuwe Gazet* bestaat. Ik ben getrouwd met die titel. We hebben in Antwerpen af te rekenen met een sterke concurrentie, maar wij mogen er prat op gaan dat we niet alleen zeer veel nieuws brengen uit diverse domeinen, maar dat ook nog eens kunnen uitspitten en breder kaderen. Met een kleine redactie van amper vier vaste mensen en twee kernmedewerkers is dat ongetwijfeld een prestatie."

Philippe Truys: 'Met een kleine redactie maken wij veel nieuws.' (Foto Dirk Laenen)

Onder embargo

Wat sommige pr-mensen al niet uitvieten om hun waar te verkopen. De hotelketen *Paris Hotel Design* biedt elke journalist die iets publiceert over zijn hotelaanbod de mogelijkheid om **5% 'commissie'** te verdienen op elke boeking die via zijn artikel binnenkomt.

Pr-bureau *Badass* levert geïnteresseerde journalisten daartoe een **paswoord**, dat ze vervolgens aan hun lezer, luisteraar of kijker moeten doorspelen. Iedereen die via dat paswoord een hotelkamer boekt, krijgt bovendien zelf ook nog eens korting. Maar het grootste profijt, dat is dus voor de journalist, aldus nog *Badass*.

Uit de *Verklaring van rechten en plichten van de journalist (München, 1971)*: De journalist zal zijn vak nooit verwarren met dat van reclameman of propagandist.

De Standaard lanceerde intussen zijn eigen **webshop**, met "een selectie van onverantwoord interessante boeken, wijnen, muziek, films en tickets". "En een heleboel exclusieve voordelen voor u", staat nog in de lanceerpromotie van 7 juni.

Hopen maar dat al die exclusieve voordeelwijnen het zicht van wijnredacteur **Bruno Vanspauwen** niet te veel vertroebelen.

Sven Tuytens is op 1 juni gestopt als cultuurverslaggever bij Tv Brussel. Sven trekt naar Madrid, waar hij VRT-correspondent wordt. Bij Tv Brussel neemt Evy Puelinckx zijn job over.

Pieterjan Van Wyngene stapt op 1 juli over van de transportkrant *De Lloyd* naar *Gazet van Antwerpen*, waar hij eindredacteur wordt.

Tom Cochez, een van de journalisten die vrijwillig opstapte bij *De Morgen* in

het verlengde van het jongste collectief ontslag, heeft bij Van Halewyck een boek uit over het Vlaams Belang: *Eigen belang eerst. De vuile oorlog binnen het Vlaams Belang*.

De redactie van *De Morgen* vond dat een goede gelegenheid om Tom te interviewen. Alleen bleek in de editie van 7 juni dat stuk in extremis te zijn gesneuveld voor een *stopper*, een advertentie voor *De Morgen* zelf.

Conclusie van mediawatcher **Frank Thevissen**, die de mysterieuze verdwijning uitbracht: "Laat je nooit kritisch uit over een medium als je er zelf nog ooit in opgevoerd wil worden."

Komt de Vlaamse Regering al dan niet terug op haar eis dat de VRT **65 miljoen** moet besparen tegen 2011? Over een sanering van 43 miljoen euro is intussen een sociaal akkoord bereikt, maar elke supplementaire besparing dreigt de kwaliteit van het aanbod onherroepelijk te hypotheceren, aldus het personeel.

De **staking** van 9 juni bij de openbare omroep was hoe dan ook een niet te negeren signaal. Dat mogelijk heel snel een vervolg krijgt.

Op de stakingsdag zijn enkele nieuwsprogramma's overigens toch doorgedaan. Op die manier kwam de omroep tegemoet aan haar decretaal bepaalde minimale **informatieplicht**. Bovendien vreesde de nieuwsdienst dat bij een totale staking allerlei delicate evenwichten die in de verkiezingsprogramma's waren gestoken, zouden worden verbroken.

En zo genoot **Filip Dewinter** (VB), die zo graag klaagt over hoeveel hij wordt geboycot door de pers, plots het voorrecht om op 9 juni op alle VRT-radiozenders tegelijk te beluisteren te zijn.

Dat het VB zich gediscrimineerd voelt door de Vlaamse pers, wilde volksvertegenwoordiger **Alexandra Colen** nog eens goed duidelijk maken op 7 juni, met een openbare krantenverbranding op de Groenplaats in Antwerpen. De VB-partijtop wist haar tijdig op andere gedachten te brengen.

Hoe dan ook heeft het Belang over de **RTBF** nog altijd meer te klagen dan over de Vlaamse pers. De Franstalige openbare omroep zou begin juni samen met de VRT een verkiezingsdebat organiseren, maar dat werd in extremis afgelast wegens het *cordon médiatique* rond het VB.

Die boycot kwam er weliswaar niet op initiatief van de redactie. Het was de partijpolitiek samengestelde bestuursraad van de RTBF, en met name MR-voorzitter Didier Reynders, die dwars lag. In een scherp communiqué drongen de RTBF-redacties niet voor de eerste keer aan op echte **redactionele onafhankelijkheid**.

Persprijs te winnen! De Europese Commissie heeft de nieuwe editie van de **Lorenzo Natali Prijs** gelanceerd. De wedstrijd is gericht op journalistiek werk dat focust op de ontwikkelingslanden. Alle info op www.nataliprize2010.eu.

Nieuwe oproep. In december wordt de samenstelling van de **Raad voor de Journalistiek** (Rvdj) hernieuwd. Dat betekent dat de VVJ in het najaar zal uitmaken wie voor de komende vier jaar als journalist in de Rvdj zetelt. Concreet gaat het om de invulling van 5 effectieve en 5 plaatsvervangende zetels.

Alle VVJ-leden kunnen zich kandidaat stellen voor een mandaat 2011-2014. Kandidaturen zijn welkom op het VVJ-secretariaat (info@journalist.be; tel. 02-235.22.70).

Connecting with patients

Excellence in Epilepsy Journalism Award 2010

Het International Bureau for Epilepsy (IBE) en biofarmabedrijf UCB reiken samen een award uit voor bijzonder journalistiek werk, dat aandacht besteedt aan epilepsie en bijdraagt tot een beter begrip van de ziekte.

Met de persprijs, die in oktober 2009 voor het eerst werd toegekend, vragen de initiatiefnemers wereldwijd aandacht voor de meer dan 50 miljoen epilepsiepatiënten.

Kandidatuur en informatie op
<http://bit.ly/EpilepsyAward>

Vlaams-Nederlandse Journalistenuitwisseling 2010

oktober - november 2010

Opnieuw krijgen zes Vlaamse journalisten de kans om met een beurs van de Vlaamse overheid gedurende twee maanden mee te lopen op een Nederlandse redactie. De beurs van € 3.000 dient voor het dekken van reis- en verblijfskosten. Tijdens de stage kan er ook nog voor het eigen medium worden gewerkt.

Programma:

- do. 30 september ('s avonds) - vr. 1 oktober: inleidend seminarie in Den Haag
- **ma. 4 oktober tot en met wo 1 december: de eigenlijke stage**
- do. 2 ('s avonds) - vr. 3 december: afsluitend seminarie in Brussel

Geïnteresseerd? Meld je - desgevallend na het verkrijgen van de noodzakelijke toestemming van je hoofdredactie - ten laatste op 31 juli bij de VVJ op info@journalist.be. Geef meteen een of meer voorkeurredacties in Nederland op. Voor meer info: tel. 02/235.22.70.

Vlaamse overheid hecht belang aan uitwisseling van kennis en ervaring tussen Nederlandse en Vlaamse journalisten

Verschillen en overeenkomsten tussen Nederland en België vanuit Vlaams en Nederlands perspectief: politiek, cultuur en maatschappij

Sinds 2007 biedt de Vlaams-Nederlandse journalistenuitwisseling telkens 6 perslui de kans om unieke ervaringen op te doen en contacten met buitenlandse collega's tot stand te brengen. Er wordt kennis opgedaan over de politieke, economische en maatschappelijke onderwerpen die spelen in het buurland. Maar het biedt ook de mogelijkheid om van dichtbij de cultuurverschillen en -overeenkomsten tussen Vlaanderen en Nederland te beleven.

Journalisten fungeren als brug tussen politiek en burger en hebben een aanzienlijke invloed op de publieke opinie. Het is dan ook de taak van de journalist om zich grondig en voortdurend te informeren, om de berichtgeving zo correct, genuanceerd en onderbouwd mogelijk te maken. De werkervaring die de journalistenuitwisseling biedt aan Vlaamse en Nederlandse journalisten, zorgt mee voor deze brede en onderbouwde berichtgeving. En draagt bijgevolg een belangrijke 'steen' bij tot vorming van de publieke opinie in Vlaanderen over Nederland en in Nederland over Vlaanderen.

Voor minister-president Kris Peeters, ook Vlaams minister voor Buitenlands Beleid, is de band tussen Vlaanderen en Nederland zeer belangrijk. De steun voor de Vlaams-Nederlandse journalistenuitwisseling van zowel de Vlaamse als de Nederlandse overheid past binnen hun nauwe samenwerking.

Voor Vlaanderen ligt de praktische organisatie van de journalistenuitwisseling in handen van de Vlaamse Vereniging van Journalisten (VVJ). En dit in nauwe samenwerking met de Vertegenwoordiging van de Vlaamse Regering in Den Haag.

Voor vragen over de Vlaams-Nederlandse samenwerking kan u terecht bij :
liesbet.servranckx@vlaamsevertegenwoordiging.nl of www.vlaanderen.be/denhaag

(Foto BelgaPictures)

(Foto BelgaPictures)